

hem opmerkzaam op eene plaats uit den Werther, welke strijdig was met de natuur.

Tot zijn twee en tachtigste jaar bleef zijne werkzaamheid hem bij, en hield hij vol, onder het dicteeren zijner brieven en werken, met de handen op den rug door de kamer te wandelen. Maar toen werden zijne leden stijf, zijne denkbeelden minder helder, zijn geheugen zwakker. In zijn armstoel gezeten, omarmd door zijne beminde schoondochter, voelde hij den dood naderen. »*Dass mehr Licht herein komme!*» riep hij, en gaf den geest.

JOHANN HEINRICH VOSS.

1751—1826.

WERKEN.

Gedichten: Luise. — Idyllen.

Vertalingen: Odyssea en Ilias (van Homerus). — Georgica en Eclogae (van Virgilius). — Metamorphosen (van Ovidius), enz.

Deze groote dichter, geleerde en kunstrechter, werd te Sommersdorf in 't Mecklenburgsche geboren, waar zijn vader pachter was, doch kort na de geboorte van zijn zoon 't postje kreeg van tolgaarder in 't stadje Penzlin, met het recht om te brouwen en te distilleeren. Ofschoon de oude Voss dus in geene ruime omstandigheden verkeerde, besloot hij, alles, wat in zijn vermogen was, aan de opvoeding van zijn Johann te besteden, daar deze reeds vroegtijdig een stalen geheugen en buitengewonen aanleg en ijver voor de wetenschap deed blijken.

Bijgestaan door enige vrienden zijns vaders, kon de jonge Voss de school te Neu-Brandenburg bezoeken, en toen hij bemerkte, dat hem daar geen voldoende onderwijs in 't Grieksch werd gegeven, verbond hij zich met eenige jongelieden, om wekelijks bijeen te komen, en elkander door onderlinge oefening voort te helpen. Behalve Grieksch, werden in dezen kring ook Deutsche dichters gelezen, en

dit wekte Voss op, zijne krachten ook eens te beproeven op 't gebied der dichtkunst, waarin hij zoo wel slaagde, dat hij de bijzondere aandacht trok van allen, die zijne voortbrengselen lazen.

Twee jaar later werd hij huisonderwijzer bij eene adellijke familie te Penzlin, en genoot hier eene jaarwedde, die nog minder bedroeg dan het inkomen van den kok des huizes; ook moest hij hier vele vernederingen ondergaan, doch ondanks dit alles bleef hij zich getrouw van zijn pligt kwijten, ten einde eenig geld te besparen, om zijne akademische loopbaan te kunnen aanvangen.

Een naburig geestelijke, de groote talenten van Voss opgemerkt hebbende, ried hem aan Shakspere te bestudeeren, en terstond gevoelde Voss lust en ijver om de Engelsche taal te leeren, ten einde met dien grooten meester bekend te raken.

Van tijd tot tijd leverde Voss in den Göttinger Muzen-almanak stukjes in rijm en onrijm, welke zooveel opgang maakten dat Boie, de redacteur, hem uitnoodigde naar Göttingen te komen, waar hij op diens hulp zou kunnen rekenen, om aan de hoogeschool zijne studiën voort te zetten. Voss, die nu in zijn twee en twintigste jaar was, gaf gehoor aan de uitnoodiging, werd gastvrij ontvangen, en geraakte er in kennis met eenige studenten, die zich met hem vereenigden tot den *Göttinger Dichterbund* of *Hainbund*. Het doel dezer vereeniging, waarvan de meeste leden later een grooten naam verwierven als letterkundigen, was, om al het onduitsche, ziekelijke en onware uit de Deutsche poëzij te verbannen. De *Hainbund* duurde niet langer dan de studententijd der leden (1772—1774), maar bleef door de richting, die hij aan de letterkunde gaf, nog lang gunstig nawerken. Na den dood van Boie volgde Voss hem als redacteur op, doch verliet een jaar later Göttingen, om zich naar Hamburg te begeven, waar hij eenigen tijd vertoefde, en een uitstapje naar Wandsbeck deed, om zijn vriend Claudius, een bevallig dichter, te gaan opzoeken.

In 1777 huwde hij eene jongere zuster van Boie, en

werd het volgende jaar rector te Otterndorf. Het moeras-
 assig oord, waarin deze plaats is gelegen, werkte echter
 schadelijk op zijne gezondheid, en hij vertrok naar Eutin,
 waar hij, als rector, weldra in ruime omstandigheden kwam.
 Hij hield zich nu bezig met de meesterstukken der oud-
 heid in 't Duitsch over te brengen, en slaagde hierin zoo
 uitnemend, dat zijne vertalingen nog niet zijn overtroffen.

Maar hij vergde te veel van zich zelve. Zijn rusteloos,
 ingespannen arbeiden, en zijne moeilijke betrekking als
 onderwijzer, waarvan hij de pligten met de grootste naauw-
 gezetheid nakwam, verzwakten hem zoodanig, dat zijn
 geneesheer hem aanried eene verblijfplaats in 't zuiden van
 Duitschland te zoeken. Hij begaf zich daarop naar Jena,
 waar hij drie jaar vertoefd had, toen de Hertog van Baden
 hem uitnoodigde, zich tegen een jaargeld van 1000 gulden
 in Heidelberg te vestigen, om door zijne tegenwoordigheid,
 aan de hoogeschool aldaar meer luister bij te zetten.

Voss liet het zich welgevallen; zag te Heidelberg zijne
 gezondheid door de zachte luchtgesteldheid weêr eenigzins
 herstellen; verrijkte nog eenigen tijd de Deutsche letterkunde
 met meesterstukken, en stierf vijf en zeventig jaar oud.

JOHANN CHRISTOPH FRIEDRICH SCHILLER.

1759—1805.

WERKEN.

Treurspelen: Maria Stuart. — Wallenstein. — Die Piccolomini. — Die
 Jungfrau von Orleans. — Wilhelm Tell. — Die Braut von Messina. —
 Die Räuber. — Don Carlos. — Fiesco, enz.

Gedichten: Die Glocke. — Ritter Toggenburg. — Die Bürgerschaft. — Der
 Taucher. — Der Gang nach dem Eisenhammer, enz.

Proza: Abfall der vereinigten Nederlande. — Geschichte des
 dreissig jährigen Krieges, enz.

Friedrich von Schiller — aldus noemde hij zich later —
 werd te Marbach in het toenmalig hertogdom Württemberg
 geboren. Zijne diep gevoelende en godsdienstige moeder